

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

Gasgrid Vetyverkot Oy

**Finlands nationella vätgasnät – västra Finland****Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning**

Kontaktmyndigheten ger sitt utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning till den projektansvariga på basis av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017, senare MKB-lagen) 18 §.

Tillstånds- och tillsynsverket fungerar som kontaktmyndighet för miljökonsekvensförfarandet.

**1 Uppgifter om projektet****1.1 Basuppgifter om projektet**

Finlands nationella vätgasnät – Kannus, Karleby, Kronoby, Pedersöre, Nykarleby, Vörå, Vasa, Laihela, Korsholm, Malax, Närpes och Kristinestad

Den projektansvarige: är Gasgrid Vetyverkot Oy. FCG Rakennettu Ympäristö Oy har fungerat som konsult för den projektansvariga för förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

**1.2 Beskrivning av projektet och projektalternativen**

Gasgrid Vetyverkot Oy planerar ett nationellt vätgasnät i Finland som sträcker sig från södra Finland till Torneå. På grund av den geografiska omfattningen är projekthelheten indelad i fem separata MKB-förfaranden. I västra Finland är projektet placerat i Kannus, Karleby, Kronoby, Pedersöre, Nykarleby, Vörå, Vasa, Laihela, Korsholm, Malax, Närpes och Kristinestad. Finlands nationella vätgasnät är en del av Gasgrids och svenska Nordio Energis nordiska samprojekt Nordic Hydrogen Route, som på svenska sidan är placerat i Haparanda, Luleå, Umeå och Kiruna. Överföringsnätet för vätgas består av högtrycksrör av kolstål som placeras under jord samt ventil- och tryckreduceringsstationer och i anslutning till dessa byggs renskolvs- och mätstationer. Längs överföringsnätet byggs anodfält för korrosionsskydd till röret. Vätgasrören installeras på ett täckningsdjup på minst en meter i skogsmark och 1,2 meter på åkermark. För röret inlöses ett permanent nyttjanderättsområde som är 10 meter brett och hålls fritt från träd.

**Alternativ som bedöms i MKB-förfarandet**

I MKB-förfarandet bedöms två alternativa sträckningar för vätgasledningen. I båda alternativen finns en gemensam sträckning vars totala längd är 254 km på avsnittet Karleby–Kristinestad/Sastmola. Utöver det gemensamma avsnittet granskas i alternativ ALT1 en sträckning för vätgasledningen på avsnittet Kalajoki/Kannus–Karleby, vars längd är

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

45 km. I alternativ ALT2 granskas utöver det gemensamma avsnittet en sträckning för vätgasledningen på avsnittet Sievi/Kannus–Karleby, vars längd är 48 km.

Alternativ i granskningen:

**ALT0:** Projektet genomförs inte.

**ALT1:** vätgasledningens längd är cirka 298 km. Rutten för ledningen är Kalajoki/Kannus–Karleby–Kristinestad/Sastmola.

**ALT2:** vätgasledningens längd är cirka 302 km. Rutten för ledningen är Sievi/Kannus–Karleby–Kristinestad/Sastmola.

Noggrannare beskrivning av projektet och projekialternativen framförs i bedömningsprogrammet.

## 2 Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

### 2.1 Anhängiggörande av bedömningsbeskrivningen

Ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning tillämpas för projektet på basis av punkt 8 a) i bilaga 1 till MKB-lagen.

### 2.2 Förhandsöverläggning och sammanjämkning av bedömningsförfarandet och andra förfaranden

Kontaktmyndigheten ordnade en förhandsöverläggning 10.6.2025 enligt 8 § i MKB-lagen för att främja bland annat helhetshandlingen av de bedömnings-, planerings- och tillståndsförfaranden som projektet fordrar samt för att förbättra informationsutbytet mellan den projektansvariga och myndigheterna. I förhandsöverläggningen deltog Kannus stad, Karleby stad, Kronoby kommun, Pedersöre kommun, Vörå kommun, Vasa stad, Korsholms kommun, Laihela kommun, Närpes stad, Kristinestads stad, Nykarleby stad, Mellersta Österbottens förbund, Österbottens förbund, K.H Renlunds museum, NTM-centralen i Norra Österbotten, NTM-centralen i Lappland, Tukes, NTM-centralen i Södra Österbotten, Gasgrid Vetyverkot Oy och FCG Rakennettu Ympäristö Oy.

I projektet görs en Naturbedömning enligt 35 § i naturvårdslagen.

### 2.3 Anhängiggörande av bedömningsprogrammet

Bedömningsprogrammet har gjorts anhängigt 19.1.2026 då den projektansvariga till Tillstånds- och tillsynsverket lämnade in ett program för miljökonsekvensbedömning (senare MKB-program) för projektet Finlands nationella vätgasnät – västra Finland.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

**2.4 Meddelande om bedömningsprogrammet och samråd**

Kontaktmyndigheten meddelade om bedömningsprogrammet och att det är framlagt till påseende samt om möjligheten att lämna in åsikter och utlåtanden med en offentlig kungörelse 18.2–19.3.2026. Kungörelsen publicerades på Tillstånds- och tillståndsverkets webbplats [www.lvv.fi](http://www.lvv.fi) > Aktuellt. Information om kungörelsen skickades till städerna Kalajoki, Kannus, Karleby, Kristinestads, Närpes, Vasa och Nykarleby samt kommunerna Kronoby, Malax, Merikarvia, Pedersöre, Sievi och Vörå för publicering i enlighet med 108 § i kommunallagen (410/2015). Mer information om bedömningsprogrammet och framläggande av programmet till påseende samt möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden har publicerats med annonser i tidningarna Syd-Österbotten 17.2.2026 samt Keskipohjanmaa, Pietarsaaren Sanomat, Ilkka-Pohjalainen, Österbottens Tidning och Vasabladet 18.2.2026.

Under samrådstiden har det varit möjligt att bekanta sig med

MKB-programmet:

- På miljöförvaltningens webbtjänst på adress:
- stadshuset i Kalajoki, Kalajoentie 5, 85100 Kalajoki
- biblioteket i Kalajoki, Kalajoentie 1, 85100 Kalajoki
- kommundgården i Sievi, Haikolantie 16, 85410 Sievi
- huvudbiblioteket i Sievi, Haikolantie 19, 85410 Sievi
- Kannus stadshus, Asematie 1, 69101 Kannus
- stadsbiblioteket i Kannus, Valtakatu 27, 69100, Kannus
- Karleby stadshus, Ämbetsgränd 5, 67100 Karleby
- Karleby stadsbibliotek, Storgatan 3, Karleby
- Kronoby kommunhus, Säbråvägen 2, 68500 Kronoby
- Kronoby kommunbibliotek, Kyrkvägen 6, 68500 Kronoby
- Pedersöre kommundgård, Skrufvilagatan 2, 68910 Bennäs
- Pedersöre huvudbibliotek, Mjolvägen 1, 68910 Bennäs
- Nykarleby stadshus, Topeliusplanaden 7, 66900 Nykarleby
- Nykarleby huvudbibliotek, Topeliusplanaden 10, 66900 Nykarleby
- Vörå kommundgård, Vöråvägen 18, 66600 Vörå
- Vörå huvudbibliotek, Härmäsvägen 8, 66600 Vörå
- Vasa stads medborgarinfo, Ekgården, Teräsgränd 1, 65100 Vasa
- Vasa stadsbibliotek, Biblioteksgatan 13, 65100 Vasa
- Laihela kommun, tekniska avdelningen, Laihiantie 39, 66400 Laihela
- Laihela kommunbibliotek, Laihiantie 39, 66400 Laihela
- Korsholms ämbetshus, Centrumvägen 4, 65610 Korsholm

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

- Korsholms huvudbibliotek, Skolvägen 1, 65610 Korsholm
- Malax kommundgård, Malmgatan 5, 66100 Malax
- Malax huvudbibliotek (biblioteket i Yttermalax), Malmgatan 5, 66100 Malax
- Närpes stadshus, Kyrkvägen 2, 64200 Närpes
- Närpes huvudbibliotek, Kyrkvägen 2, 64200 Närpes
- Kristinestads stadshus, Staketgatan 1, 64101 Kristinestad
- Kristinestads stadsbibliotek, Salutorget 1, 64100 Kristinestad
- Sastmola kommundgård, Kauppatie 40, 29900 Sastmola
- Sastmola kommunbibliotek, Koulutie 3, 29900 Sastmola

Bedömningsprogrammet presenterades 3.3.2026 i Kelviå (Opistontie 1, 68300 Kelviå), onsdagen 4.3.2026 i Vasa (Wolffskavägen 32, 65200 Vasa) och torsdagen 5.3.2026 i Närpes (Närpesvägen 16, 64200 Närpes). Evenemanget i Kelviå ordnades på finska och evenemangen i Vasa och Närpes var tvåspråkiga. I informationsmötet i Vasa kunde man också delta elektroniskt.

### 3 Utlåtanden och åsikter om bedömningsbeskrivningen

Kontaktmyndigheten begärde utlåtande om bedömningsprogrammet av kommunerna i projektets influensområde och av andra myndigheter som ärendet sannolikt berör. Kontaktmyndigheten har tagit emot 36 utlåtanden och 51 åsikter om bedömningsprogrammet. Utlåtanden gavs av följande myndigheter: Geologiska forskningscentralen, Kalajoki stads miljöhälsovård, miljöhälsan Kallan, Kannus stad, Mellersta Österbottens förbund, Mellersta Österbottens räddningsverk, Mellersta Österbottens miljöhälsovård, K.H. Renlunds museum, Karleby stad, Karleby stads stadsplanering, Karleby stads byggnads- och miljönämnd, Kristinestads stad, Kronoby kommun, Kronoby kommuns tillståndssektion, Trafik- och kommunikationsverket Traficom, Livskraftscentralen i Sydvästra Finland/fiskerimyndigheten, Naturresursinstitutet, Västkustens miljöenhets miljöhälsa, Västrkustens miljöenhets miljöskydd, Malax kommun, Forststyrelsen, Korsholms kommun, Närpes stad, Pedersöre kommun plansektion, Pedersöre kommuns tillståndsnämnd, Österbottens förbund, Österbottens museum, Österbottens räddningsverk, Norra Österbottens förbund, Livsmedelsverket, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes), Nykarleby stad, Nykarleby byggnads- och miljönämnd, Trafikledsverket, Vörå kommuns miljöskyddsmyndighet, Fingrid Abp. Följande organisationer lämnade in åsikter: Aurinkokarhu Oy, Br. Backlund Transport, Lakeuden Malmi Oy, Prokon Wind Energy, Jeppo lokalavdelning av Österbottens svenska producentförbund r.f., Kannus församling, Korsholms södra lokalavdelning av Österbottens svenska producentförbund r.f., Kronoby lokalavdelning av Österbottens svenska producentförbund r.f., Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry., Munsulbäckens dikningsföretag, Oravais lokalavdelning av Österbottens svenska producentförbund r.f., Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt, Finlands skogscentral, Finlands viltcentral, Tjock lokalavdelning av Österbottens svenska producentförbund r.f., Upprensning av Munsala å m.fl., Vörå lokalavdelning av Österbottens svenska

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

producentförbund r.f., ÖSP Karleby lokalavdelning, Övermark jaktklubb r.f., Övermark lokalavdelning vid Österbottens svenska producentförbund r.f., Övermark vattenandelslag. Dessutom gav 30 privatpersoner åsikt (av vilken en åsikt hade undertecknats av 142 personer).

Nedan presenteras kontaktmyndighetens uppfattning om samrådsresponsens centrala innehåll. Begäran om utlåtande och utlåtandena finns i sin helhet på adress [www.miljo.fi/vatgasnat-del3-vastra-Finland-MKB](http://www.miljo.fi/vatgasnat-del3-vastra-Finland-MKB). Uppgifter som anses vara personuppgifter och uppgifter enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 24 § har tagits bort i utlåtandena och åsikterna som har publicerats på webbsidorna.

**Sammandrag av utlåtanden****Allmänt**

Projektet anses vara ett nationellt och regionalt betydande strategiskt projekt, som stöder utvecklingen av vätgashushållningens och den energiintensiva industrin samt energi- och klimatmålen på lång sikt. Samtidigt framhävs i utlåtandena att på grund av att projektet är omfattande och långvarigt är konsekvenserna för markanvändningen, miljön, näringarna och regionutvecklingen betydande och projektets godtagbarhet förutsätter omsorgsfull konsekvensbedömning, riskhantering och samordnande med annan markanvändning. Bedömningsprogrammet anses allmänt vara övergripande, men det konstateras fordra kompletteringar och fördjupning innan den fortsatta beredningen av projektet.

**Ruttalternativen**

I utlåtandet förutsätts att ruttalternativen granskas mera detaljerat i förhållande till grundvattenområdena, Naturaobjekten, vattendragen, jordbruks. Och skogsområdena samt den nuvarande och planerade markanvändningen. Dessutom framfördes ett behov av att granska ledningssträckningarna inuti alternativen, exempelvis genom att flytta rörledningen bort från enhetligt skogsskiften, känsliga naturområden och viktiga grundvattenområden med avsikt på vattenförsörjningen eller genom att styra ledningen i samband med befintliga trafik- och ledningskorridorer. I flera utlåtanden framhävs att ruten inte bör låsas i ett för tidigt skede, utan i bedömningsbeskrivningen måste konkret påvisas hur ledningens sträckning ännu kan ändras i syfte att minska olägenheter. I synnerhet de långvariga konsekvenserna av ett bestående 10 meter brett nyttjanderättsområde för markanvändningen och näringarna anses vara en grund för att även lokala alternativ och rutförändringar bedöms systematiskt och inte enbart på nivån för de riksomfattande huvudalternativen.

**Konsekvenser som bedöms och bedömningsmetoder**

I utlåtandet anses att projektets viktigaste konsekvenser riktas i synnerhet till grundvattnen, vattendragen, markanvändningen, primärproduktionens förutsättningar och till den biologiska mångfalden. Bedömningen bör grunda sig på tillräckliga utredningar och beskrivning av det nuvarande läget. I konsekvensbedömningen bör alternativa rutter, lokala

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

ändringar av ledningssträckningen och lindrande åtgärder framförs på ett jämförbart sätt. Betydelsen av växelverkan och information framhävs under hela projektets livscykel, eftersom behörig och aktuell information är viktigt såväl med avsikt på planeringens godtagbarhet och hanteringen av miljökonsekvenserna.

**Markanvändning och samhällsstruktur**

Med tanke på markanvändning och planläggning anses att samordning av projektet med nuvarande och planerade industri-, energi- och bostadsområden är en viktig förutsättning i projektet. Projektet bör passa ihop med landskaps- och kommunala mål för planer och i bedömningen bör planeringsbestämmelserna i landskapsplanerna beaktas. Rutterna bör stöda regionala utvecklingsmål och de bör inte begränsa byggande eller utvidgning av näringsverksamheten. Konsekvenser för markanvändningen och samhällsstrukturen bör bedömas mer omfattande än enbart för rörledningen, om ledningen ligger nära tätorter och byar. Det anses vara viktigt att det förs en dialog med markägarna och invånarna, eftersom projektets långvariga markanvändningskonsekvenser gäller både odlingsmark och skogsområden, där rörledningens bestående nyttjanderätt ändrar markanvändningen permanent.

**Konsekvenser för det arkeologiska kulturarvet och landskapet**

I utlåtandena anses det vara viktigt att ruttalternativen bedöms så att fasta fornminnen och kulturhistoriskt värdefulla objekt kan lämnas utanför byggåtgärderna. Inventeringarna måste också täcka de områden där rутten ännu kan ändras. I utlåtandena påminns dessutom om att landskapskonsekvenserna av området med permanent nyttjanderätt och den trädlösa zonen kan också riktas till kulturhistoriskt värdefulla miljöer, trots att egentliga fornminnen inte ligger direkt där rörledningen går.

I utlåtandena framförs att landskapskonsekvenserna bör bedömas mera detaljerat åtminstone till den del som det bestående trädbeståndet avbryter landskapets strukturer, öppna utsikter och ekologiska och visuella förbindelser. Dessutom framhävs behovet av att granska konsekvenserna i förhållande till den nuvarande markanvändningen, den framtida planläggningen och andra dylika infrastrukturprojekt, tillsammans med vilka konsekvenserna kan kumulera. I flera utlåtanden konstateras att rörledningen skapar en livslång och oåterkallelig landskapsförändring i skogar, ådalar och i öppna odlingsområden, vilken uppenbart också ses på lång sikt.

**Konsekvenser för människornas levnadsförhållanden och trivsel**

I närheten av bebyggelse framhävs behovet av tillräckliga skyddsavstånd och noggrann kartläggning av byggnadsbeståndet. I flera utlåtanden anses att minimiavståndet som framförs i bedömningsprogrammet inte är tillräckligt på alla ställen och att beaktandet av bostadsbyggnader, vårdenheter och jordbruksbyggnader förutsätter tilläggsnoggrannhet. Remsan med trädbestånd och splittringen av skogarna kan försämra områdenas rekreativvärden och den erfarenhetsbaserade kvaliteten. Dessutom kan störningar för vattendragen under byggtiden såsom grumligt vatten och buller tillfälligt störa fiske och rekreativ användningen längs åarna. På basis av utlåtandena bör konsekvenserna i

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

förhållande till den lokala användningen och landskapsförändringarna granskas mera detaljerat.

**Konsekvenser för säkerheten**

I utlåtandena framhävs att vätgasens explosivitet och läckagerisken förutsätter av projektet grundligare riskhantering än av ett normalt infrastrukturprojekt. Enligt utlåtandena är skyddsavståndens tillräcklighet, ventil- och tryckreduceringsstationernas placering samt information om undantagssituationer viktiga frågor. I utlåtandena lyfts också beaktande av avsiktliga störningar och risker som hör samman med kritisk infrastruktur som en del av säkerhetsbedömningen. I Tukes guide om säkerhet vid hantering och lagring av vätgas och dess bilagor borde överföringsledningarna för vätgas beaktas i planeringen och byggandet. Enligt utlåtandena borde i bedömningen även beaktas andra olycksituationer såsom skogsbrändernas risk för vätgasröret och å andra sidan begränsingar som röret orsakar för exempelvis tunga utryckningsfordon. Även beaktande av områden med översvämningsrisk lyfts fram i bedömningen.

**Trafikkonsekvenser**

När det gäller trafikkonsekvenser förutsätts att tillfälliga trafikarrangemang, omvägar och specialtransporter beaktas såväl under byggande som under drift. I utlåtandena påpekas att den tunga arbetsplatstrafiken ökar mängden buller och damm samt försämrar trafiksäkerheten, i synnerhet i närheten av bebyggelse, skolorm byvägar och livligttrafikerade trafikleder.

**Konsekvenser för näringarna**

I flera utlåtanden ansågs att närheten till gasröret är bra för näringslivet och sysselsättningen. Vätgasnätet skapar möjligheter att utveckla kolfattig industri i området.

I utlåtandena framträdde också konsekvenserna för jord- och skogsbruket. Nyttjanderättsområdet för byggande och det bestående trädfría området anses kunna försämra odlingsförhållandena, orsaka skördeförluster, söndra täckdikningen och leda till bestående avkastningsförluster i skogsbruket och splittra gårdsstrukturen. Även fiskerihushållningen kan utsättas för konsekvenser i och med att vattnet blir grumligt i vattendragen.

**Konsekvenser för jordmån och berggrund samt naturresurser**

I utlåtandena framfördes att byggande av rörledningen kan försämra markens bärkraft, göra ytjorden tätare och ändra vattenledningsegenskaperna. Konsekvenser kan uppstå av bland annat grävning under byggande och som en följd av massaflyttning och trafik under arbetstiden. I utlåtandet fästas särskild uppmärksamhet på sura sulfatjordar, som förekommer omfattande utsträckning i projektets verkningsområde. Med hjälp av utredningar bör rutten planeras så att behoven av sprängningar kan minimeras.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

I utlåtandet anses att rörledningens rutt och bestående nyttjanderättsområde inte får förhindra eller oskäligt begränsa den nuvarande eller kommande gruvverksamheten, malmletning och annat utnyttjande av naturresurserna som riktas till marken.

**Konsekvenser för ytvattnen**

Konsekvensbedömningen bör enligt responsen i utlåtandena vara vattendragsspecifik, grunda sig på det ekologiska nutillståndet och tydligt påvisa lindringsåtgärderna. Granskningen av allmän karaktär anses inte vara tillräcklig. Åarna Lestijoki, Perhonjoki och Esse å bör beaktas i fråga om både Naturaområdena och som värdefulla strömmande vatten. I synnerhet i Esse å är konsekvenserna för laxbestånden, nejonogat och flodpärlmusslan bör bedömas med beaktande av i synnerhet störningen under byggtiden.

I konsekvensbedömningen framhävs granskning skilt för varje fåra, betydelsen av valet för underskridningssätt och tidpunkten för byggandet. Även små strömmande vatten kan vara ekologiskt och fiskerihushållningsmässigt värdefulla. Underskridningar av vattendrag anses förutsätta detaljerad planering, eftersom byggande och avlägsnande av strandträd kan påverka vattenkvaliteten och ekologin. I utlåtandena sätts vikt vid att tillståndsbehoven enligt vattenlagen utreds.

**Konsekvenser för grundvattnen**

I flera utlåtanden anses att vid planeringen av rörledningens sträckning bör viktiga grundvattenområden med avsikt på vattenförsörjning undvikas såsom grundvattenområdena Karhinkangas, Riippa, Patamäki och Hietajärvi. Om rörledningen placeras i grundvattenområden eller i deras närhet, ska konsekvenserna för grundvattnets kvalitet, mängd och strömningsförhållanden bedömas omsorgsfullt. Särskild uppmärksamhet bör fästas på konsekvenserna på grund av grävarbeten under byggtiden, dränerande pumpningar och massaflyttningar. Enligt utlåtandena bör konsekvensbedömningen täcka projektets hela livscykel. I viktiga grundvattenområden är det motiverat att granska alternativa rutter om riskerna inte kan kontrolleras med tillräcklig säkerhet.

**Konsekvenser för naturen och Naturaområden**

I utlåtandena anses att eventuella konsekvenser för ytvattnet, grumligheten och naturen i Naturaåarna Lestijoki å och Perho å är sådana att det inte räcker för dem med enbart en prövning av behovet för en Naturabedömning, utan i beskrivningsskedet måste en egentlig Naturabedömning enligt naturvårdslagen göras.

Enligt utlåtandena har naturutredningar i terrängen inte framförts tillräckligt och i synnerhet flygekorre, åkergröda, fladdermusarter och de hotade växtarterna förutsätter noggrannare granskning i ruttens verkningsområde. När det gäller fågelbeståndet bör i bedömningen också beaktas projektets sammantagna konsekvenser för fåglarnas häckning och förändringar i livsmiljöerna, i synnerhet när det gäller värdefulla områden för fågelbeståndet.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

I utlåtandena konstateras att projektet orsakar splittring av livsmiljöerna. Avbrott av de ekologiska förbindelserna och en bestående 10 meter bred, trädlös remsa i terrängen kan försämra möjligheterna för aterna att röra sig och sammankopplingen av livsmiljöerna. I utlåtandena framhävs att det måste utredas var djurens och växternas naturliga passager ligger och hur rörledningen sträckning kan ändras på olika ställen så att enhetliga områden i naturen förstörs så lite som möjligt även med hänsyn till konsekvenserna av andra projekt.

**Klimatkonsekvenser**

I utlåtandet anses att projektet på lång sikt stöder klimatmålen, men det avlägsnar inte behovet av att bedöma projektets lokala och regionala konsekvenser omsorgsfullt. I beskrivningsskedet borde man granska exempelvis arbetsplatstrafiken, jordschaktningen och sprängningarnas växtgasutsläpp samt möjligheterna till att minska dem. I utlåtandet anses också vara viktigt att bedöma hur rörledningen och konstruktionerna i anslutning till den håller för föränderliga klimatförhållanden under hela livscykeln.

**Sammandrag av åsikterna****Allmänt**

I åsikterna väcker projektet omfattande bekymmer och motstånd, i synnerhet på lokal nivå. Trots att en del av aktörerna identifierar växtgasrörets betydelse i energisystemets brytningstid, poängterar majoriteten av åsikterna riskerna som upplevs i projektet, bristfällig beredning och svag godtagbarhet. I många åsikter framförs att projektets miljö-, ekonomiska och sociala konsekvenser inte har bedömts tillräckligt balanserat i förhållande till den antagna nyttan.

**Alternativ**

I fråga om ruttalternativen krävs i åsikterna tydligt mer verkliga alternativ och lokala rutförändringar. Flera markägare, föreningar och privatpersoner framför konkreta alternativa ledningssträckningar, med vilka undviks bosättning, odlingsmarker, grundvattenområden och värdefulla naturobjekt. I många åsikter anses att nollalternativet (ALTO) är den enda godtagbara lösningen om olägheterna inte kan undvikas tillförlitligt.

**Konsekvenser för naturen**

Naturkonsekvenserna anses vara ett av projektets mest betydande och underskattade konsekvenstyper. I åsikterna framhävs de splittrade livsmiljöerna, skogsavverkningar, konsekvenserna för de skyddade naturtyperna samt brister i naturutredningarna. Särskilt bekymmersamma konsekvenser orsakas för hotade arter såsom flodpärlmussla, uttter, fiskbeståndet, vildrenen och storvilt, för vilka krävs särskilda och täckande utredningar. Avsaknaden av ekologisk kompensation anses vara en allvarlig brist.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

**Konsekvenser för människor, levnadsförhållanden och näringar**

Projektet upplevs vara ett hot för boendetrivseln, fastighetsvärdet och bedrivande av näringar. I synnerhet beträffande jordbruket framförs långvariga olägenheter för jordbruket, täckdikningen, jordens struktur och för investeringsmöjligheterna. I flera åsikter anses att rörledningen hindrar utvecklingen av gårdarna och orsakar oskäligt besvär för markägarna. Dessutom framförs bekymmer om säkerheten i närheten av bosättning och konsekvenserna för rekreationsanvändningen och landskapet.

**Konsekvenser för grundvattnen**

Konsekvenserna för grundvattnen anses vara kritiska. Framförs att grävningar, massaflyttningar och djupa konstruktioner kan orsaka oåterkalleliga förändringar i grundvattnets strömningsriktningar, mängd och kvalitet. I flera åsikter krävs att rutten flyttas helt och hållet bort från grundvattenområdena.

**Konsekvenser för ytvattnen**

Konsekvenserna för ytvattnen väcker omfattande bekymmer, i synnerhet när det gäller åar, bäckar och dräneringsnätverk. I åsikterna framfördes bland annat grumlighet, sedimentbelastning samt konsekvenserna för fiskbestånden och kräftorna. Även underhållet av diken och dräneringsfårar, trummor och underfarter samt åtgärderna för hantering av översvåmnings- och flödesvatten befaras medföra konsekvenser. Vid underskridningar av vatten krävs lösningar som hindrar skadliga konsekvenser och möjliggör underhåll även i framtiden.

**Koppling till andra projekt och samverkan**

I flera åsikter anses att projektets samverkan inte framförs för bedömning tillräckligt tillsammans med andra befintliga och planerade projekt. I synnerhet nämns förnybara energiprojekt, gruvverksamhet, industriella investeringar och mera omfattande industriell omvälvning, som anses kunna påskynda naturförlusten och markanvändningstrycket. Projektet anses kunna förhindra eller begränsa gruvindustrin och verkställande av energiinvesteringarna på ett avsevärt sätt.

**Deltagande**

Deltagande och växelverkan anses vara bristfälliga i ansökan. Markägarna och invånarna upplever att de inte på riktigt har varit med i de tidigare skedena av ruttplaneringen, trots att projektet inverkar direkt på deras levnadsförhållanden och egendom. I flera åsikter poängteras att informationsmötena och förfrågningarna inte ersätter den verkliga möjligheten att påverka planeringslösningarna och det krävs mera öppen och kontinuerlig dialog.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

## **4 Myndighetens ställningstagande till bedömningsprogrammets omfattning och exakthet samt anvisningar för utarbetandet av konsekvensbeskrivningen**

### **4.1 Bedömningens omfattning och exakthet**

Kontaktmyndigheten konstaterar att bedömningsprogrammet för Gasgrid Vetyverket Oy:s projekt för Finlands nationella vätgasnät, del III västra Finland uppfyller innehållskraven som ställts upp i MKB-lagen och -förordningen för ett program för miljökonsekvensbedömning.

Bedömningsprogrammet är tydligt och ger en bra bild av projektet, miljöns tillstånd och miljökonsekvensbedömningen. I projektet för Finlands nationella vätgasnät är det frågan om ett exceptionellt omfattande MKB-projekt, som geografiskt har delats upp i fem olika delar för att underlätta bedömningen. För varje område görs en egen, skild bedömning om projektets miljökonsekvenser. Den totala längden på projekialternativen i västra Finland varierar mellan 298–302 kilometer och ruttalternativen ligger i området av inalles 12 kommuner eller städer. Projektets geografiska omfattning och noggrannheten i projektets planeringsskede just nu påverkar bedömningens verkställande. I bedömningen bör i synnerhet identifieras projektets sannolikt betydande konsekvenser.

Konsekvensbedömningen bör göras på det sätt som beskrivs i bedömningsprogrammet med beaktande av kontaktmyndighetens utlåtande. I utlåtandena och åsikterna lyfts observationer om det nuvarande tillståndet och verkställande av bedömningarna fram. Den projektansvarige ombeds bekanta sig med responsen från hörandet och beakta dessa uppgifter även när dessa bedömningar allokeras.

Enligt bedömningsprogrammet riktas projektets sannolikt betydande konsekvenser till yt- och grundvattnen, den biologiska mångfalden, människornas levnadsförhållanden och trivsel, markanvändning och planläggning samt det arkeologiska kulturarvet.

Kontaktmyndigheten anser att särskild uppmärksamhet måste fästas i konsekvensbedömningen på ytvatteneffekterna som projektet orsakar samt på konsekvenserna för människornas levnadsförhållanden och trivsel. I bedömningsbeskrivningen bör också bedömas konsekvenserna för den materiella egendomen, eftersom i samrådsresponsen lyftes i synnerhet fram konsekvenserna i anslutning till jord- och skogsbruket och vikten av att bedöma dem.

Enligt bedömningsprogrammet beror konsekvensområdets omfattning av miljökonsekvensen som ska bedömas. En del av konsekvenserna begränsas till överföringsledningens närhet och en del sprids ut på ett mera omfattande område. Under miljökonsekvensbedömningens förlopp försöker man avgränsa miljökonsekvensernas influensområde så omfattande att betydande miljökonsekvenser inte kan antas framgå utanför området som granskas. Om under bedömningsförfarandets förlopp konstateras att någon miljökonsekvens har större influensområde än vad som förutsetts, fastställs området på nytt. Kontaktmyndigheten anser att förslaget till konsekvensens granskningsområde är bra. Det är också viktigt att eventuell ändring av influensområdets

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

omfattning och behovet av att fastställa det på nytt beaktas i fastställandet av influensområdet.

I bedömningsbeskrivningen bör motiveringar om hur konsekvensens betydelse har fastslagits framföras skilt för varje konsekvensobjekt. Vid jämförelsen av alternativ ska skillnaderna mellan de olika alternativens miljökonsekvenser beskrivas både verbalt och i tabellform, särskilt när det gäller betydande miljökonsekvenser. Även osäkerhetsfaktorer och metoder för att lindra konsekvenserna bör framföras skilt för varje konsekvenstyp.

Bifogat till bedömningsprogrammet finns bedömningskriterierna som används skilt. Kontaktmyndigheten anser att detta är mycket bra och kriterierna har huvudsakligen framförts tydligt och konsekvent. Av programmet framgår inte hur kriterierna tolkas och om det exempelvis räcker om ett kriterium uppfylls. Detta bör öppnas upp i bedömningsbeskrivningen.

## 4.2 Beskrivning av projektet och projektalternativen

I bedömningsprogrammet framförs två olika projektalternativ och ett nollalternativ, som betyder att projektet inte genomförs. Utgångspunkten för ruttplanerna för de olika projektalternativen har varit att göra affärsverksamheten med vätgas möjlig. I den preliminära ruttplaneringen av vätgasnätet har bland annat bebyggelsen, naturobjekt, infra- och energiprojekt samt framtidens planläggnings- och utvecklingsbehov beaktats med hänsyn till säkerhetsfaktorerna samt behovet att placera överföringsledningen i närheten av framtidens industriområden.

Den skriftliga beskrivningen av projektet och dess alternativ som framförs i bedömningsprogrammet kan anses vara tydlig. På kartbilderna och i tabellerna skilt för varje konsekvensobjekt, och till vissa delar även i texten, framförs alternativen dock inte tydligt, utan på dessa används numrering före städernas namn som ligger på olika punkter längs ruten, vilket blandas upp med numreringen av alternativen. Detta försämrar avsevärt bedömningsprogrammets läsbarhet. I bedömningsbeskrivningen bör på alla kartor, tabeller och i texten framföras alternativen i formen ALT1 och ALT2. Hänvisningarna till områdena mellan rutterna kan vid behov göras med enbart namnen.

I detta skede av planeringen finns det inte noggrannare information om placeringen av övriga delar av projektets överföringsledningar såsom ventilstationerna och tryckreduceringsstationerna, utan endast en riktgivande beskrivning av hur tätt de förekommer på överföringsledningsruten. Enligt samrådsresponsen försvårar detta bedömningen av deras konsekvenser, eftersom bland annat bullerkonsekvenserna beror på förlägningsplatsens förhållanden. Kontaktmyndigheten anser att avsaknaden av förlägningsplatser orsakar osäkerhet i konsekvensbedömningen, varför deras preliminära läge bör framföras i bedömningsbeskrivningen.

I samrådsresponsen har förändringar föreslagits i projektets ruttalternativ, bland annat för att gå runt enskilda fastigheter, bebyggelse, grundvattenområde eller naturobjekt. Den

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

projektansvarige ombeds stifta bekantskap med förslagen till rutförändringar som har framförts i samrådsresponsen och i mån av möjlighet beakta dem i planeringen.

### 4.3 Miljöns nuvarande tillstånd, miljökonsekvenser som bedöms och metoder

#### Miljöns nuvarande tillstånd

Projektområdets nuvarande tillstånd har beskrivits skilt för varje konsekvenstyp med sådan noggrannhet att det i princip är möjligt att identifiera konsekvenserna och rikta bedömningen. Den projektansvarige ska utöver detta utlåtande från kontaktmyndigheten också i detalj fördjupa sig i övriga utlåtanden och åsikter som lämnats in om programmet, eftersom de innehåller observationer och korrigeringsförslag till uppgifterna i bedömningsprogrammet. Eventuella fel och brister ska beaktas då miljökonsekvensbeskrivningen utarbetas.

När det gäller yt- och grundvattnet bör kartor framföras över hela överföringsrutten i västra Finland och dess alternativ, vilka visar grundvattenområdenas lägen och de viktigaste fårorna med avsikt på ytvattnen. I fråga om bifogade kartor bör uppmärksamhet fästas på bakgrundskartans tydlighet i synnerhet för småvattnen. Med tanke på läsbarheten skulle det också vara bra att de bifogade kartorna har namn på huvudfårar och vattendrag för ytvattnen.

#### Miljökonsekvenserna i bedömningen

Utöver det som framförs i bedömningsprogrammet förutsätter kontaktmyndigheten att följande saker beaktas för olika miljökonsekvenser i bedömningen.

#### Konsekvenser för ytvattnen

Enligt bedömningsprogrammet kommer konsekvenserna för ytvattnen att bedömas på basis av befintliga uppgifter och resultaten från fältkarteringarna med beaktande av vattendragens särdrag och arter. Särskild uppmärksamhet fästs vid direktivarter och hotade arter. I bedömningen utnyttjas resultaten från undersökningarna av marken i fåornas strandområden som görs under MKB-förfarandet, med hjälp av vilka information erhålls om markens kvalitet i fåornas strandområden och riktgivande slutledningar kan göras även om fåornas sediment.

I området för de alternativa vätgasrören har 169 ytvattenobjekt identifierats på basis av förutredningar. I projektalternativ ALT1 finns 153 ytvattenobjekt och i alternativ ALT2 finns 147. Vattendragen i vätgasrörets influensområde har granskats i tabellform, där egenskaper som avspeglar ytvattens värde, naturenlighet och känslighet (bland annat hänsynskrävande arter, förekomst av sura sulfatmarker) samt för vattenförekomsterna har det ekologiska tillståndet framförts. När det gäller ytvattnen har man också försökt identifiera de ytvatten för vilka det är nödvändigt att göra fältkarteringar. Kontaktmyndigheten konstaterar att granskningen är tydlig och åskådlig. I bedömningsbeskrivningen bör uppmärksamhet fästas på kartframställningarna och

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

använda sådana färger så att exempelvis av ytvattenkartan tydligt kan observeras att status har förändrats. Konsekvenserna för vattenförekomsternas statusklasser bör bedömas och försämringar inuti vattenförekomstens statusklass observeras. Utöver risken för att status försämrats bör miljömålen för vattenvården beaktas.

Kontaktmyndigheten påpekar att det inte finns uppgifter från Purohelmi för alla bäckar. Å andra sidan kan klassen för naturtillståndet som ges i Purohelmi anses vara riktgivande och det är nödvändigtvis inte möjligt att identifiera bäckobjekt som är naturliknande med hjälp av den. Översvämningsskyddade områden som hamnar i gasledningsnätets område bör utredas (bland annat översvämningssvallar) och om det finns översvämningsskydds-konstruktioner i det planerade området, bör konsekvenserna för dessa utredas.

I bedömningsprogrammet beskrivs alternativen för att underskrida vattendraget på ett tillräckligt sätt. I bedömningsbeskrivningen bör genom grävning eller en metod som inte fordrar grävning (riktad borring, mikrotunnel) bedömas underskridningarnas konsekvenser för vattendragen. På basis av bedömningar som görs skilt för varje vattendrag bör projektets totala konsekvenser för ytvatten bedömas. I bedömningsbeskrivningen bör också beaktas dräneringsbehovet som projektets konstruktioner behöver och bedömas om det påverkar vattendragen. I bedömningen bör med alternativa metoder bedömas konsekvenserna för vattenkvaliteten och strömningsförhållandena, grumlingen, hur sedimenten sätter sig i rörelse, frigörelse av skadliga ämnen, uppdämning, fiskbeståndet och fiskarnas förökningsområden.

När det gäller material som utnyttjas i utredningen av ytvatten påpekar kontaktmyndigheten att man på basis av dem inte helt övergripande kan bedöma fiskerivärdet i alla strömmande vatten som finns i projektområdet. I bedömningsbeskrivningen bör man i konsekvensbedömning koncentrera sig på potentiellt värdefulla vattendrag, där det kan finnas särskilt öring, harr, flodkräfta eller nejonögon som förekommer i västra Finland. Existerande uppgifter bör vid behov kompletteras med utredningar som görs i terräng.

Vätgasröret går i ett område där sannolikheten för att det förekommer sura sulfatjordar och svartskiffer är måttlig eller stor. I bedömningsbeskrivningen bör den sura avrinningen som projektet orsakar i vattendraget bedömas och metoder för att minska de skadliga konsekvenserna framföras.

**Konsekvenser för grundvatten**

Enligt bedömningsprogrammet går det planerade överföringsrörets rutt via grundvattenområdena Hietajärvi, karhinkangas, Riippa, Patamäki, Palomheden och Pensalkangan. Dessutom finns nio andra grundvattenområden i ruttens influensområde. I bedömningen beaktas utredningsområdets grundvattenförhållanden på basis av befintliga uppgifter.

I bedömningsprogrammet framförs en expertbedömning som grundar sig på existerande information och den är huvudsakligen tillräcklig med avsikt på grundvattenkonsekvenserna.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

Kontaktmyndigheten konstaterar att i närheten av gasröret eller i dess influensområde finns hushållsvattenbrunnar och källor och det är skäl att utreda hushållsvattennätverket i beskrivningsskedet. Placeringen av brunnar och hushållsvattennätverk på fastigheterna som ligger längs ruttalternativen kan utredas med hjälp av en kartgranskning. De hydrogeologiska förhållandena i influensområdets grundvattenområden (grundvattenyta, jordmån och grundvattnets strömningsriktning) ska utredas så att grundvattenförhållandena kan identifieras och bedömas tillräckligt. Som källuppgifter kan bland annat skyddsplaner för grundvattenområdena, POSKI-projektets material samt annat material användas. Man kan fråga efter material från de lokala vattentjänstverken, GTK och Tillstånds- och tillsynsverket.

Gasrörets planerade rutt går på Karhinkangas och Patamäki i närheten av befintliga vattentäkter, vilket bör beaktas i bedömningen. I bedömningen bör också beaktas om ruten korsar vattentäckernas överföringsrör för råvatten eller nätverksrör för hushållsvatten.

Kontaktmyndigheten poängterar att beskrivningen av åtgärderna för att lindra betydande olägenheter måste inkludera de mest typiska mekanismerna för grundvattenolägenheter som projektet orsakar och i noggrannhetsnivån beakta projektets geografiska omfattning. I bedömningsbeskrivningen bör dessutom framföras den projektansvariges synpunkt på behovet av vattentillstånd på grund av eventuell ändring av grundvattnet i projektets olika sträckningsalternativ. Projektet kan vara tillståndspliktigt på basis av den allmänna tillståndsplikten för vattenhushållningsprojekt (VL 3 kapitlet 2 §), enligt vilken ändring av grundvattnets kvalitet eller mängd förutsätter vattentillstånd om det orsakar skada som avses i den aktuella lagpunkten.

**Konsekvenser för människornas levnadsförhållanden och trivsel**

Enligt bedömningsprogrammet grundar sig konsekvensbedömningen av människornas levnadsförhållanden och trivsel på en totalbedömning som görs som expertarbete utgående från erfarenhetsuppgifter. I bedömningen används invånarenkäten som ska göras och annan respons från samrådet, webbplatsen och uppföljningsgruppen. I bedömningen utnyttjas dessutom bedömningar som görs i MKB:n i synnerhet om projektets landskaps-, buller-, vibrations- och trafikkonsekvenser samt konsekvenser för näringarna. Rekreatjonsobjekt som finns längs ruten söks i öppna källor, registret över geografisk information och från karttjänsterna. Konsekvenserna av projektet bedöms i förhållande till nuläget i närområdet exempelvis bostads- och fritidsbostädernas läge, mängd och särdrag som upplevs vara viktiga för boendemiljön.

Kontaktmyndigheten påpekar att när det gäller bebyggelse, känsliga objekt och områden som är avsedda för rekreation bör samrådsresponsen som gäller källuppgifternas riktighet beaktas. Kontaktmyndigheten påpekar att konsekvenserna för näringarna inte är miljökonsekvenser som direkt avses i MKB-lagen. Konsekvenserna för näringsstrukturen kan beaktas främst i det fall att förändringen inverkar på områdets levnadsförhållanden på befolkningsnivå. I bedömningsbeskrivningen bör också konsekvenserna av ökad trafik

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

inkluderas i konsekvenserna för människornas levnadsförhållanden, trivsel och hälsa med beaktande av trafiksäkerheten. Eventuella konsekvenser av gasröret för trafiknätets konstruktioner bör beaktas ur denna synvinkel.

Enligt bedömningsprogrammet bedöms bullret som orsakas av byggande som verbal expertbedömning, vilket i princip kan anses vara tillräckligt när i bedömningen används uppgifter om buller och spridningen av buller som olika arbetsskeden orsakar. Influensområdets omfattning med avsikt på buller har definierats till 200 meter i bedömningsprogrammet. Kontaktmyndigheten konstaterar att i konsekvensbedömningen bör störningskänsliga objekt identifieras på cirka 500 meters avstånd från de områden där bullrigt arbete utförs såsom sprängningar, riktad borring eller annat bulleralstrande arbete. I bedömningsbeskrivningen bör metoder för att lindra olägenheterna framföras. Buller under drift granskas genom att modellera bullerspridningen i miljöer med de på förhand bullrigaste verksamheterna såsom tryckreducerings- och ventilstationer. Enligt programmet granskas inga enskilda objekt i modelleringen, utan beräkningen görs i s.k. neutral miljö, vilket betyder att resultaten beskriver den värsta möjliga situationen i öppen miljö med avsikt på bullerspridningen. Kontaktmyndigheten anser att den planerade modelleringen utan stationernas lägen i rätt miljö inte ger en verklig bild av bullerspridningen och objekten som utsätts för den. Detta bör beaktas i bedömningen.

**Naturkonsekvenser**

I bedömningsprogrammet har naturkonsekvenserna rubricerats "Biologisk mångfald". Kontaktmyndigheten påpekar att konsekvenserna för den biologiska mångfalden bör bedömas skilt utöver bedömningen av konsekvenserna för växtligheten, faunan och fågelbeståndet.

Kontaktmyndigheten påpekar att i bedömningsprogrammet är handlingar även sekretessbelagda, vilka innehåller information om arter som inte är hotade. Det finns inga grunder med stöd av offentlighetlagen för att sekretessbelägga observationer av arter som har klassificerats som hänsynskrävande.

Utgångspunkten för konsekvensbedömningen i bedömningsprogrammet är att terrängutredningarna identifieras på förhand i granskningen av geografisk information. Kontaktmyndigheten anser att tillvägagångssättet är ändamålsenligt och tillräckligt. Källuppgifterna och metoderna för samt resultaten av förutredningarna, dvs. områden som valts att utredas i terräng på basis av förutredningen bör beskrivas i beskrivningen för att kontaktmyndigheten ska kunna bedöma förutredningen.

I bedömningsprogrammet har konsekvensområdet framförts skilt för varje konsekvens som avstånd från mittlinjen i båda riktningarna. När det gäller konsekvensområdets omfattning bör även ventil- och andra stationer beaktas, om deras preliminära läge kan avvika från rörets mittlinje.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

*Växtlighet, naturtyper och fauna*

När det gäller växtlighet och naturtyper är betraktelsesättet som framförs i bedömningsprogrammet tillräckligt.

Kontaktmyndigheten påpekar att i utredningarna av flygekorre bör observationerna av spillning och bon rapporteras på kartor. I konsekvensbedömningen som riktas till flygekorre är det viktigt att även beakta artens transportförbindelser. Utredningen av trollslända bör vid behov utredas från båt.

Kontaktmyndigheten anser att det är bra att i inriktningen av terrängutredningarna som riktas till fladdermus har utöver förekomsten av byggnader även bedömts förekomsten av eventuella övervintringsplatser i naturen. Kontaktmyndigheten anser dock inte att terrängutredningarna är tillräckliga för att bedöma fladdermusens övervintringsplatser och projektets betydande konsekvenser. Enbart utredningen som har gjorts på våren ger inte en tillräckligt tillförlitlig bild av om fladdermusen använder platsen för att övervintra. Dessutom är maj månad för sent för karteringarna.

Kontaktmyndigheten konstaterar att det inte finns etablerade metoder för att utreda förekomsten av fladdermusens övervintringsplatser i naturen och för att anvisa läget för den naturliga övervintringsplatsen. I MKB-skedet anser kontaktmyndigheten att det är tillräckligt att i beskrivningen granskas den potentiella förekomsten av övervintringsplats med hjälp av uppföljning med en passiv detektor på hösten när fladdermusen flyttar sig för att övervintra och på våren när fladdermusens övervintring avslutas samt som expertbedömning. Uppföljningen bör göras på den potentiella övervintringsplatsen samt på närliggande kontrollområde som sommartid aktivt används av fladdermöss. Konsekvenserna för observerade övervintringsplatser för flygekorre bör bedömas och vid behov framföras metoder för att lindra dem. Om konsekvenserna för den potentiella föröknings- och rastplatsen inte kan undvikas med lindrande åtgärder, bör föröknings- och rastplatsen konstateras noggrannare i projektets senare skede med en utredning som pågår hela vintern och vid behov även utredas behovet av undantagslov enligt 83 § i naturvårdslagen. Övervintringsplatser för flygekorre är föröknings- och rastplatser, som det enligt naturvårdslagen 78 § är förbjudet att förstöra och försämma.

De framförda kartläggningarna av flodpärlmussla är huvudsakligen tillräckliga enligt kontaktmyndigheten. Om musslorna lyfts upp ur vattnet vid karteringarna och identifieras på land, förutsätter verksamheten sannolikt undantagslov enligt 83 § i naturvårdslagen, vilket bör utredas innan karteringarna utförs. Eventuella konsekvenser för arten av metoderna för att underskrida fåror bör inkluderas i bedömningsbeskrivningen.

I bedömningsbeskrivningen är det ändamålsenligt att behoven av att utreda fjärilar som har skyddats särskilt med stöd naturvårdslagen bedöms i samband med utredningarna av naturtyper. Kontaktmyndigheten påpekar att avvikande från bedömningsprogrammet finns det flera observationer i projektets influensområde av den särskilt skyddade och mycket hotade sotnätfjärilen. Sotnätfjärilen bör utredas i områden där det enligt observationer finns lämpliga miljöer enligt naturtypsutredningarna för fjärilen samt utredningens metoder

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

beskrivas. Utredningen behöver dock inte utföras om NTM-centralen i Södra Österbottens utredning om sotnätfjäril tidigare har gjorts i området, från vilken tillräckligt med information erhålls till grund för konsekvensbedömningen. Resulten från NTM-centralen i Södra Österbottens utredningar av sotnätfjäril kan begäras från Tillstånds- och tillsynsverket så att de kan utnyttjas i bedömningen.

*Fågelbestånd*

På basis av bedömningsprogrammet förblir det oklart om annat material än artobservationer används för att rikta utredningarna av fågelbeståndet. Utöver artobservationerna bör material som påvisar livsmiljöernas kvalitet användas. Exempelvis kan det vara nödvändigt att rikta utredningarna av fågelbeståndet i terräng till gammelskogar, stränderna av vattendrag eller till vidsträckta åkerområden, trots att det inte från tidigare finns artobservationer från dessa i Laji.fi eller Tiira-systemet. För att rikta terrängutredningarna bör källuppgifter, metoder och resultat för förutredningen som görs dvs. områden som har kartlagts i terräng rapporteras i beskrivningen.

När det gäller konsekvenser som riktas till ugglor och hönsfåglar konstaterar kontaktmyndigheten att konsekvensbedömningen måste ta hänsyn till att beståndet av de aktuella arterna varierar kraftigt från år till år. Terrängutredningar som görs under ett år ger nödvändigtvis inte en tillförlitlig bild av förekomsten av ugglor och hönsfåglar, vilket betyder att bedömningen också bör utnyttja tillgängliga uppgifter av observationer av de aktuella arterna under en längre tid.

I utredningarn av det häckande fågelbeståndet måste särskild uppmärksamhet fästas på att hitta boplatserna för de arter som avses i 70 § i naturvårdslagen som upprepade gånger använder samma bon. Kartläggning av ortolansparvens förekomst förutsätter god kännedom om arten.

Projektets konsekvenser för det rastande flyttfågelbeståndet kan bedömas huvudsakligen med hjälp av befintligt material såsom Tiira.fi- och Laji.fi-material samt avgränsningarna av värdefulla fågelområden. I områden där det inte finns tillräckligt med observationsuppgifter om antalet rastande flyttfåglar och artbeståndet, bör det rastande artbeståndet utredas i terräng. Antalet räkningsomgångar i terrängutredningarna som framförs i bedömningsprogrammet (tre gånger på våren och hösten) avviker avsevärt från LUOPAS-guidens rekommendation (10–15 gånger i april-juni och 15–20 gånger i juli–november). Om antalet räkningsgångar avviker från rekommendationerna i LUOPAS-guiden, bör i beskrivningen detaljerat motiveras, hur man får en tillräckligt tillförlitlig bild av fågelbeståndet i utredningsområdena med färre räkningsgångar.

*Ekologiska förbindelser*

Enligt bedömningsprogrammet beaktas i konsekvensbedömningen även projektets mera omfattande konsekvenser för den naturliga mångfalden, splittringen av livsmiljöerna och de ekologiska förbindelserna. I programmet sägs dock inte tillräckligt noggrant med vilka metoder konsekvenserna kommer att bedömas. I synnerhet konsekvenserna för den biologiska mångfalden och de ekologiska förbindelserna och bedömningen av metoderna

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

för att lindra dem är viktigt. Källmaterialet och metoderna som används i bedömningen bör beskrivas i beskrivningen.

*Nätverket Natura 2000 och skyddsområden*

Enligt bedömningsprogrammet görs Naturabedömningar för Naturaområdena Lestijoki å, Esse å, Lappfjärds ådal och Lappfjärds våtmarker. Utöver dessa områden bör en Naturabedömning göras för Naturaområdena Perämetsä och Sanemossen, eftersom betydande konsekvenser inte kan uteslutas på basis av utredningarna som har gjorts om Naturabedömningens nödvändighet.

Kontaktmyndigheten påpekar att i bedömningsprogrammet framförs inte, hur konsekvenserna för skyddsområdena ska bedömas. I bedömningsbeskrivningen bör konsekvenserna för skyddsområdena som finns i projektets influensområde bedömas med beaktande av deras skyddsgrunder. I bedömningen bör skyddsområdenas fridlysningsbestämmelser beaktas. Även Naturaområdena bör beaktas i bedömningsbeskrivningen, trots att en separat Naturabedömning har gjorts om dem.

**Konsekvenser för markanvändningen och planläggningen samt samhällsstrukturen**

Enligt bedömningsprogrammet är de viktigaste elementen som bedöms konsekvenserna av vätgasröret för markanvändningen och för planläggningen i överföringsrörets område och dess miljö. I bedömningsarbetet utnyttjas geografiskt material i anslutning till markanvändningen samt general- och detaljplaner för landskapen, kommunerna och städerna. Även de riksomfattade målen beaktas.

Kontaktmyndigheten påpekar att konsekvenserna för markanvändningen och planläggningen är en del av konsekvenserna för samhällsstrukturen och att betydelsen av konsekvenserna som uppstår bör bedömas som helhet. Kontaktmyndigheten anser att det är viktigt att beakta de riksomfattande målen för områdesanvändningen. I källmaterialet skulle det vara bra att beakta den anhängiga Mellersta Österbottens landskapsplan. Vid bedömning av projektets konsekvenser är det nödvändigt att beakta landskapsplanerna och styrningseffekten av deras allmänna bestämmelser. I bedömningsbeskrivningen bör eventuella begränsningar av markanvändningen beaktas såsom även eventuell konflikt mellan nuvarande planer med rättsverkan och projektet som nu bedöms.

**Konsekvenser för det arkeologiska kulturarvet**

I projektets verkningsområde finns enligt källuppgifterna 20 fasta fornminnen, 10 andra kulturmiljöobjekt, men inga arkeologiska områden av riksomfattande betydelse eller arkeologiska kärnområden. Syftet med konsekvensbedömningen är att identifiera eventuella konsekvenser av projektet för de fasta fornminnena och andra arkeologiskt värdefulla objekt. Konsekvensbedömningens centrala källuppgift är inventeringsrapporten som görs upp om den arkeologiska terränginventeringen i gasrörets verkningsområde.

Kontaktmyndigheten anser att bedömningen är tillräcklig. I bedömningen bör också enligt K.H. Renlunds utlåtande beaktas stenåldersboplatsen Huhtakangas (1000091485), som

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

ligger i Kannus i omedelbar närhet av överföringsrutten Sievi/Kannus–Karleby. Även konsekvenserna av den föränderliga markanvändningen som hör samman med ventilstationerna, tryckreduceringsstationerna, mätnings- och renkolvsstationerna och anodfälten och infrastrukturen i anslutning till dem (bl.a. vägar) samt allmänt i anslutning till projektet för det arkeologiska kulturarvet bör beaktas i bedömningsbeskrivningen. I konsekvensbedömningen bör i första hand framföras konkreta åtgärder för att lindra konsekvenserna med hänsyn till att om konsekvenserna inte kan undvikas, bör behovet av tillstånd för ingripande åtgärder enligt lagen om fornminnen utredas.

**Konsekvenser för den materiella egendomen**

I samrådet inlämnades respons i synnerhet om projektets konsekvenser för den materiella egendomen. I bedömningsbeskrivningen bör projektets konsekvenser för skogs- och åkermarken samt utnyttjande och användning av andra fastigheter bedömas. I samrådsresponsen framträdde konsekvenserna för åkrarnas täckdiken, komprimering av åkrarna och skördeförsluster samt eventuella begränsningar för användning av tung utrustning. För konsekvenserna som orsakas bör i bedömningsbeskrivningen framföras konkreta begränsnings- och lindringsmetoder.

**Övriga miljökonsekvenser**

På förhand uppskattat har projektet inga betydande konsekvenser för naturresurserna, den byggda kulturmiljön, luftkvaliteten, jord- och berggrunden eller landskapet. I en del av samrådsresponsen har dock utredningsbehov lyfts fram om dessa samt olycks- och störningssituationer. Beträffande dessa ger kontaktmyndigheten följande utlåtande:

*Olyckor och störningssituationer*

Enligt bedömningsprogrammet bedöms konsekvenserna av olycks- och störningssituationer på basis av en riskanalys, i vilken bedöms riskerna av verksamheterna internt och för externa parter. Riskerna och följderna bedöms bland annat i eventuella skadesituationer i förhållande till närliggande byggnader och andra objekt där människor vistas regelbundet. Med hjälp av modellering av konsekvenserna vid olyckor och med hjälp av uppföljningsanalyser utreds följderna av eventuella läckage och konsekvenserna för miljön. Influensområdena beaktas i planeringen och eventuella skyddsåtgärder fastställs och genomförs i byggskedet.

I samrådsresponsen framfördes oro om riskerna som projektet orsakar som en följd av läckage och olyckor. Kontaktmyndigheten anser att även andra risker av den befintliga verksamheten för rörledningen samt bland annat ruttens korsningsplatser med trafiklederna bör beaktas i riskbedömningen. Konsekvenserna för människornas säkerhet bör också behandlas vid bedömning av konsekvenser för människornas levnadsförhållanden, trivsel och hälsa.

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

*Klimatkonsekvenser*

I bedömningsprogrammet har konsekvenserna för klimatet inte bedömts vara en betydande konsekvens, men kontaktmyndigheten anser att konsekvensens betydelse är osäker. Kontaktmyndigheten framhäver vid bedömningarna av konsekvenserna för klimatet att konsekvensernas tidsmässiga varaktighet, förändringarnas varaktighet samt projektets livscykel och förändringarna av de regionala förhållandena beaktas. I bedömningen av klimatkonsekvensernas betydelse bör målen för stävande och anpassning till klimatförändringen identifieras och projektet granskas i förhållande till de regionala målen. När det gäller anpassningen bör projektets konsekvenser för den regionala anpassningsförmågan granskas, med beaktande av bland annat områdena med översvämningsrisk.

Projektets klimatkonsekvenser riktas huvudsakligen till byggskedet förutom lvid äckagerisk under drifttiden. Bedömningen kan begränsas till kolsänkor och -reserver inom markanvändningssektorn under livscykeln. I bedömningen bör källuppgifter och kriterier som tillämpas beskrivas (bland annat jordmånstyper, förändringar av markanvändningen, avverkningar) samt identifieras och tolkas de områden där förlusten av kolreserver och utsläppskonsekvenserna är störst. Enligt kontaktmyndighetens synpunkt kan övriga konsekvenser bedömas mera generellt. Detta gäller särskilt de konsekvenser som den projektansvariga inte kan påverka genom projektplanering eller genomförande. Som källuppgifter i bedömningen kan man använda exempelvis klimatpanelens regionala rapport FINLAND, Meteorologiska institutets verktyg för regionala klimatförändringsscenario i Finland som framställts i TAPSI-projektet och Finlands miljöcentrals riskverktyg som gjorts i projektet för hantering av risken för torka i Finland UHASUO.

*Konsekvenser för marken*

Projektets syfte är att placera överföringsröret i ett grävschakt, varvid marken bearbetas i hela gasrörets område. I bedömning av projektets betydelse bör utöver värdefulla objekt såsom bergsobjekt även beaktas sura sulfatmarker samt förorenade marker. Kontaktmyndigheten påpekar att objekten i MATTI-registret kan vara större än punkterna som framförs i bedömningsprogrammet enbart på basis av koordinatuppgifterna.. Noggrannare uppgifter om MATTI-objekten och handlingar i anslutning till objekten kan begäras av Tillstånds- och tillsynsverket. Om konsekvenserna inte uppskattas bli betydande negativa, bör dock i beskrivningen motiveras, hur man har kommit fram till denna bedömning.

*Konsekvenser för landskapet*

Landskapskonsekvenserna har inte på förhand uppskattat lyfts fram som eventuellt betydande konsekvenser i projektet. I samrådesresponsen har man påpekat att den trädlösa öppningen i gränsen av landskapszonerna kan dock påverka landskapet. Landskapet måste också beaktas som en delfaktor vid bedömning av konsekvenserna för människornas trivsel och levnadsförhållanden.

#### **4.4 MKB-förfarandet och arrangemang för deltagande**

Beskrivningen av bedömningsförfarandets skeden, parter och tidtabell som framförs i bedömningsprogrammet kan anses vara tillräckliga. Den projektansvarige har samlat en uppföljningsgrupp, via vilken information om uppgifter av olika parter kan delas och erhållas. På detta sätt säkerställs att nödvändiga och aktuella källuppgifter finns att tillgå i bedömningen. I uppföljningsgruppen finns representanter från kommunerna, olika myndigheter och andra intressegrupper såsom olika föreningar. Uppföljningsgruppen sammanträder två gånger under förfarandet. Med kommunerna och landskapsförbunden har förhandlingar om ruttplanen ordnats innan MKB:n startade. Dessutom har olika informations- och diskussionsmöten ordnats för markägarna i projektområdet. Den projektansvarige har också öppnat en öppen responsenkät på sina egna sidor, via vilken det är möjligt att lämna respons om projektet. Under bedömningsförfarandets förlopp kommer en invånarenkät att göras, med hjälp av vilken utreds invånarnas och markägarnas synpunkter på projektets eventuella konsekvenser för boende och trivsel. Enkäten görs som webbenkät. Information om enkäten skickas som urval per brev till fastboende och fritidsinvånare i närområdet samt till markägarna.

Bedömningsprogrammet har översatts till svenska och vid presentationerna av programmet tar den projektansvarige hänsyn till att projektet är förlagt till tvåspråkiga kommuners områden, vilket kontaktmyndigheten anser vara viktigt.

Enligt kontaktmyndighetens åsikt har den projektansvarige under bedömningsförfarandets förlopp på ett utmärkt sätt satsat på deltagandet genom att ordna bland annat en nätbaserad responsenkät och skilda tillfällen för markägarna. Med beaktande av projektets omfattning är det nödvändigt att satsa på information och deltagande även i beskrivningsskedet.

#### **4.5 Kompetens hos de som har gjort programmet**

Sammansättningen av arbetsgruppen som deltagit i att göra upp bedömningsprogrammet framförs i en tabell, i vilken det finns uppgifter om personer som deltagit och deras erfarenhetsår. Bedömningsprogrammet har gjorts upp i omfattande samarbete tillsammans med andra konsulter (AFRY, Sweco och Ramboll) som bereder bedömningsprogram för delarna i Finlands nationella vätgasnet. Dessa parter och personer inklusive erfarenhetsår beskrivs också i bedömningsprogrammet. Kontaktmyndigheten anser att i presentationen av de sakkunniga borde noggrannare har redogjorts för alla sakkunnigas erfarenhet särskilt i anslutning till miljökonsekvensbedömning. Kontaktmyndigheten anser dock att den projektansvarige har haft tillräcklig sakkunskap till hands för att göra upp bedömningsprogrammet.

#### **4.6 Planer och tillstånd som förutsätts för projektet**

I MKB-programmet framförs vilka planer och tillstånd som fordras för projektet. I programmet har dock inte identifierats behovet av tillstånd enligt vattenlagen om projektet kan förändra grundvattnets kvalitet och mängd eller om minst 250 kubikmeter grundvatten

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

per dygn försvinner på annat sätt än tillfälligt från grundvattenförekomsten som en följd av projektet. Även behovet av dikningsanmälan för annan än obetydlig dikning bör beaktas om behov av dikning framgår som en följd av projektet. Detta måste beaktas i synnerhet i grundvattenområden.

**4.7 Möjligheterna att sammanpassa utredningar med utredningar som fordras i andra lagar**

Byggande av projektet förutsätter inlösningsstillstånd enligt inlösningslagen. I bedömningsprogrammet har beaktandet av resultaten från bedömningsförfarandet identifierats i inlösningsförfarandet som behövs för projektet.

Enligt bedömningsprogrammet görs Naturabedömningar för Naturaområdena Lestijoki å, Esse å, Lappfjärds ådal och Lappfjärds våtmarker. Utöver dessa bör en Naturabedömning göras för Naturaområdena Perämetsä och Sanemossen.

**5 Utlåtande om bedömningsprogrammet och meddelande om det**

Kontaktmyndigheten skickar sitt utlåtande samt kopior av utlåtanden och åsikter som lämnats in om MKB-programmet till den projektansvarige. Utlåtandet skickas samtidigt för kännedom till de berörda myndigheterna.

Utlåtandet om bedömningsprogrammet är framlagt till påseende i webbtjänsten miljö.fi på adress [www.miljo.fi/vatgasnat-del3-vastra-Finland-MKB](http://www.miljo.fi/vatgasnat-del3-vastra-Finland-MKB).

**6 Prestationsavgift, fastställande av den och möjlighet att överklaga avgiften**

Prestationsavgiften är 13 800 euro.

Avgiften som uppbärs för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har fastställts i enlighet med arbetsinsats som fordrats för projektet (18–24 dagsverken). Avgiften fastställs på basis av förordningen om Tillstånds- och tillsynsverkets avgifter.

En betalningsskyldig, som anser att det har skett ett fel i fastställandet av avgiften för utlåtandet, kan yrka på rättelse av Tillstånds- och tillsynsverket inom sex månader från dagen då utlåtandet har utfärdats.

**7 Tillämpade rättsnormer**

- Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 8, 16 och 18 §
- Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 3 §.
- Lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) 8 §
- Statsrådets förordning (1177/2025) om Tillstånds- och tillsynsverkets avgiftsbelagda prestationer år 2026, 1 §

**Utlåtande**

20.4.2026, översättning 27.4.2026

LVV-U/23232/2026

Offentlig

Detta dokument har godkänts i verkets elektroniska ärendehanteringssystem. Ärendet har föredragits av överinspektör Jutta Lillberg-Puskala och avgjorts av gruppchef Elina Venetjoki.

**Bilagor**

Anvisning om yrkande på rättelse av avgift

**Sändlista**

Gasgrid Vetyverkot Oy  
FCG Rakennettu Ympäristö Oy

**För kännedom**

De som lämnat utlåtande (elektroniskt)

**Tillstånds- och tillsynsverket**

Postadress: PB 20, 13035 LVV

Telefonväxel 0295 254 000

registratur@lv.fi | lv.fi

## Anvisningar om hur man begär omprövning av en prestationsavgift

### 1 Omprövningsmyndighet

Man kan skriftligen begära omprövning av prestationsavgiften som är meddelad i beslutet hos Tillstånds- och tillsynsverket.

### 2 Tidsfristen för omprövningsbegäran

En skriftlig begäran om omprövning ska göras inom **sex månader** (6 mån.) efter påförandet av avgiften (beslutsdatumet). Dagen då beslutet fattades beaktas inte vid beräkningen av tidsfristen. Om tidsfristens sista dag är en helgdag, självständighetsdag, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag slutar tidsfristen för omprövningsbegäran den första vardagen därefter.

### 3 Inlämning av omprövningsbegäran

Begäran om omprövning riktas till Tillstånds- och tillsynsverket och skickas till **Tillstånds- och tillsynsverkets ärendeadress** som anges i slutet av denna handling.

Skrivelsen kan lämnas personligen eller av ett ombud eller en annan laglig företrädare. På avsändarens eget ansvar kan skriften skickas per post eller e-post, som fax eller med bud. Begäran om omprövning ska vara inlämnad till Tillstånds- och tillsynsverket senast den sista dagen för tidsfristen för begäran om omprövning före kl. 16.15.

### 4 I omprövningsbegäran bör anges

- namn och hemkommun för den som begär omprövning
- om talan för den som begär omprövning förs av en laglig representant eller ett ombud eller om någon annan skrivit omprövningsbegäran ska också den personens namn och hemkommun anges
- postadress, telefonnummer och e-postadress till vilka meddelanden om ärendet kan förmedlas till den som begär omprövning
- beslutet som prestationsavgiften i begäran gäller med diarienummer
- vilka ändringar man kräver i prestationsavgiften; och
- motiveringarna till varför man begär omprövning

#### 4.1 Bilagor till omprövningsbegäran

Till omprövningsbegäran ska bifogas

- originalet eller en kopia av Tillstånds- och tillsynsverkets beslut
- eventuella handlingar som den som begär omprövning hänvisar till som stöd för sin begäran om de inte redan tidigare är överlämnade till myndigheten

- ombudets fullmakt då ombudet inte är en advokat, ett offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd avsett i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011)

Ombudet behöver inte lämna in fullmakten om ett elektroniskt dokument som omfattar en utredning av ombudets behörighet är skickat till myndigheten. Om myndigheten har anledning att betvivla ombudets behörighet eller behörighetens omfattning kan den dock förordna att fullmakten ska lämnas in (9 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) (534/2016)).

#### 4.2 Underskrift

Den som begär omprövning, en laglig företrädare eller ett ombud ska underteckna omprövningsbegäran.

Ett elektroniskt dokument som inkommit till myndigheten behöver inte kompletteras med underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet och integritet (9 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) (534/2016)).

#### **Tillstånds- och tillsynsverket**

Postadress: PB 20, 13035 LVV

Telefon: 0295 254 000

registratur@lv.fi | lv.fi

Sekretessbelagda handlingar ska inte skickas som vanlig e-post, utan de ska skickas som säker e-post (<https://turvaviestilvv.fi>)

Besöksadress: Yliopistonkatu 38, 33100 Tampere

Kontaktuppgifter till andra verksamhetsställen finns på lv.fi